

Godzina wychowawcza

45 min

Niebezpieczeństwa wirtualnego świata – na podstawie *Sali samobójców* Jana Komasy

Autorka scenariusza: Anna Równy

Cele lekcji:

Uczeń:

- ocenia zjawiska związane z rozwojem Internetu,
- określa, jak należy świadomie poruszać się w cyberprzestrzeni,
- analizuje pozytywną i negatywną rolę Internetu we współczesnym życiu,
- gromadzi argumenty na dany temat,
- aktywnie uczestniczy w dyskusji,
- uzasadnia własne zdanie.

Metody:

- metody aktywizujące – burza mózgów, drzewko decyzyjne,
- rozmowa kierowana,
- dyskusja.

Środki dydaktyczne:

- film *Sala samobójców* (reż. J. Komasa),
- komputery z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny,
- załącznik nr 1 – schemat drzewka decyzyjnego,
- kartki samoprzylepne.

Przygotowanie do lekcji:

Uczniowie razem z nauczycielem oglądają przed lekcją film *Sala samobójców*.

Przebieg lekcji:

Faza wprowadzająca

1. Jeden z uczniów pokazuje przygotowaną wcześniej krótką prezentację multimedialną na temat ewolucji, jaką przeszedł Internet od końca lat 60. XX w. do dzisiaj (powstał jako sieć komputerowa w USA mająca pomagać w dowodzeniu w warunkach wojny nuklearnej, a na przestrzeni lat stał się narzędziem komunikacyjnym i dostawcą usług m.in. w takich dziedzinach, jak: mass media, bankowość czy handel).
2. Nauczyciel informuje uczniów, że tematem lekcji będzie określenie funkcji, jakie Internet pełni w czasach współczesnych. Uczniowie zapisują na dwóch osobnych kartkach samoprzylepnych po jednej odpowiedzi na każde z pytań (burza mózgów):
  - Jakie korzyści wynikają z użytkowania zasobów Internetu?
  - Jakie zagrożenia wiążą się z korzystaniem z Internetu?

Następnie uczniowie przyklejają swoje pomysły na tablicy.

Korzyści	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – źródło wiedzy, np. wirtualne słowniki, portale edukacyjne – źródło informacji o współczesnym świecie – źródło rozrywki, np. zasoby muzyczne, filmowe, komunikatory – poczta elektroniczna – portale społecznościowe – możliwość nauki on-line 	<ul style="list-style-type: none"> – zbyt duża ilość czasu spędzana przy komputerze – zaniedbywanie obowiązków szkolnych – odcięcie się od rodziny i przyjaciół – uzależnienie od gier komputerowych – uzależnienie od zakupów przez Internet – cyberprzemoc

Osoba chętna odczytuje wszystkie propozycje. Uczniowie wraz z nauczycielem formułują ogólny wniosek (Internet może być w takim samym stopniu źródłem korzyści, jak i zagrożeń).

Faza realizacyjna

1. Młodzież dzieli się wrażeniami po obejrzeniu filmu *Sala samobójców* Jana Komasy.
2. Nauczyciel rozpoczyna dyskusję dotyczącą problemów Dominika. Uczniowie odpowiadają na pytania pomocnicze:
  - Co spowodowało, że bohater *Sali samobójców* uciekł do świata wirtualnego?
  - Jaką rolę w życiu Dominika odegrał Internet?
  - W jaki sposób na problemy chłopca zareagowali rodzice?

(Przyjaciele Dominika umieścili kompromitujące go zdjęcia na portalu społecznościowym; w konsekwencji chłopiec nie chciał chodzić do szkoły; czuł się wyobcowany i samotny; jego świat legł w gruzach; wydawało mu się, że nie jest w stanie udźwignąć swoich problemów; pozorne pocieszenie znalazł w wirtualnej rzeczywistości *Sali samobójców*; był manipulowany przez moderatorkę strony Sylwię, co ostatecznie doprowadziło do tragedii; rodzice nie rozmawiali z Dominikiem; nie znali swojego syna; nie wiedzieli, czym się interesuje).

3. Uczniowie zostają podzieleni na dwie grupy. Każda z nich otrzymuje schemat drzewka decyzyjnego do uzupełnienia (załącznik nr 1). Problemem wymagającym podjęcia decyzji jest kwestia: W jaki sposób Dominik może uporać się ze swoimi problemami? Po upływie wyznaczonego czasu przedstawiciele zespołów prezentują zgromadzone pomysły.

Faza podsumowująca

1. Uczniowie pracują przy stanowiskach komputerowych (jeżeli w klasie jest jeden komputer, można podłączyć go do rzutnika multimedialnego). Na polecenie nauczyciela młodzież wyszukuje informacje, gdzie mogą znaleźć pomoc osoby uzależnione od Internetu i gdzie można szukać wsparcia w depresji (propozycje stron internetowych zostały zamieszczone w Materiałach dla nauczyciela).
2. Nauczyciel uświadamia uczniom, że w przypadku problemów związanych z sieciologizmem (uzależnieniem od gier sieciowych, gier hazardowych, aukcji internetowych), a także socjomanią internetową (uzależnieniem od kontaktów społecznych np. na portalach społecznościowych, czatach) pomoc można znaleźć u specjalistów.

Następnie wybrana osoba odczytuje wypowiedź reżysera filmu Jan Komasy (fragment wywiadu zamieszczonego w tygodniku „Przekrój”): Wiemy, że o problemach trzeba rozmawiać, i rozmawiamy z przyjaciółmi, z fachowcami, dużo o sobie wiemy, rozumiemy, zwiększyła się liczba lekarstw, a mimo to nie jesteśmy mniej chorzy. Chętni komentują zacytowane słowa i wyjaśniają, jak je rozumieją.

Wnioski

Po przeprowadzonej lekcji uczniowie powinni zdawać sobie sprawę, że człowiek w sytuacji problemowej nie powinien odsuwać się od bliskich i że zawsze warto szukać pomocy. Młodzież może szukać wsparcia w nauczycielach, psychologu szkolnym lub pedagogu, a także w specjalistycznych poradniach, które zajmują się różnego rodzaju uzależnieniami. Należy również uświadomić uczniom, że problem widziany z perspektywy nastolatka ma zupełnie inny wymiar niż z perspektywy doświadczonego dorosłego.

Materiały dla nauczyciela

Propozycje stron internetowych dotyczących pomocy osobom uzależnionym i chorym na depresję:

- <http://uzaleznienia24.pl/index.php> – Uzależnienia 24 – portal wsparcia dla osób uzależnionych; zawiera informacje na temat różnych rodzajów uzależnień, a także listę ośrodków wspomagających leczenie uzależnień
- <http://www.depresja.za.pl/index.html> – Depresja – portal na temat przyczyn, rodzajów i skutków depresji; informujący o tym, w jaki sposób leczyć depresję
- <http://www.depresja.org/nowe.html> – portal stowarzyszenia Aktywnie Przeciw Depresji
- <http://www.116111.pl> – bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
- <http://www.telefonzaufania.org.pl> – Internetowy Telefon Zaufania Anonimowy Przyjaciół
- <http://www.helpline.org.pl> – 800 100 100 – projekt, którego celem jest pomoc dzieciom i młodzieży w sytuacjach zagrożenia związanych z korzystaniem z Internetu lub telefonii komórkowej.

Schemat drzewka decyzyjnego

